

Sygn. akt VIII Gz 341/17

POSTANOWIENIE

Dnia 23 października 2017 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Pawłowska-Grzelczak (spr.)

Sędziowie: SO Patrycja Baranowska

SO Anna Górnik

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2017 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa K. W. i J. W.

przeciwko Zakładowi (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 maja 2017 r., sygn. akt V GC 1006/16;

postanawia:

I. oddala zażalenie;

II. zasądza od pozwanej na rzecz powodów kwotę 1200 zł (jednego tysiąca dwustu złotych) tytułem zwrotu kosztów w postępowaniu zażaleniowym.

SSO Anna Górnik SSO Natalia Pawłowska-Grzelczak SSO Patrycja Baranowska

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 maja 2017 roku Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim oddalił wniosek pozwanej spółki o zasądzenie od powodów na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazano, iż po wniesieniu pozwu powodowie cofnęli pozew ze zrzeczeniem się roszczenia, wobec zawarcia ugody pozasądowej z Ubezpieczycielem pozwanej spółki. Na skutek powyższego Sąd umorzył postępowanie w sprawie, a następnie postanowieniem z dnia 15 maja 2017 r. oddalił wniosek pozwanej spółki o zasądzenie od powodów na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego. Sąd uznał, że roszczenie powodów w chwili składania pozwu było uzasadnione. Sytuacja zmieniła się dopiero w toku procesu tj. po zawarciu ugody pozasądowej w ramach, której roszczenie strony powodowej zostało zaspokojone. Powyższe doprowadziło Sąd Rejonowy do przekonania, iż stroną przegrywającą nie była strona powodowa.

Z takim rozstrzygnięciem nie zgodził się pozwany zaskarżając postanowienie Sądu Rejonowego w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez zasądzenie solidarnie od powodów na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 4800 złotych oraz zasądzenie solidarnie od powodów na rzecz pozwanej kosztów postępowania zażaleniowego.

Zaskarżonemu orzeczeniu skarżący zarzucił naruszenie przepisów w postaci art. 203 § 2 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 roku poprzez jego nie zastosowanie i nie przyznanie od powodów na rzecz pozwanego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego pomimo cofnięcia pozwu przez powodów i złożenia przez pozwanego wniosku o zasądzenie kosztów procesu. Ponadto zarzucono błędne uznanie pozwanej za stronę przegrywającą pomimo, iż powodowie cofnęli pozew na skutek na skutek zawarcia ugody pozasądowej z Ubezpieczycielem pozwanej. Wskazano, iż pozwana nie spełniła świadczenia i kwestionuje swoją odpowiedzialność nadal. Ponadto zarzucono, iż naruszony został art. 98 § 1 k.p.c. poprzez uznanie strony pozwanej za stronę przegrywającą pomimo, iż pozwana nie zawierała ugody z powodami, a dokonał tego jej Ubezpieczyciel, mimo kwestionowania przez stronę pozwaną jej odpowiedzialności.

W uzasadnieniu dokonano szczegółowego rozwinięcia powyższych zarzutów.

W odpowiedzi na zażalenie strona powodowa wniosła o jego oddalenie i zasądzenie od pozwanej spółki na rzecz powodów kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

W uzasadnieniu podniesiono, iż udział pozwanej w procesie był wynikiem zajętego przez Ubezpieczyciela pozwanej stanowiska, który odmówił wypłaty odszkodowania. Natomiast pozwany wskazywał, iż stanowisko Ubezpieczyciela jest dla niego wiążące, a w odpowiedzi na pozew wniósł o zawiadomienie Ubezpieczyciela o toczącym się procesie. Po otrzymaniu tej informacji Ubezpieczyciel zaproponował ugodę powodom, która została przyjęta. Powyższe zdaniem powodów przesądza, iż obciążenie powodów kosztami byłoby naruszeniem zasady słuszności.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie pozwanej spółki okazało się nieuzasadnione.

Zgodnie z dyspozycją art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

Zgodnie z zacytowanym wyżej artykułem 98 § 1 k.p.c., strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Przepis ten ustanawia zasadę odpowiedzialności za wynik procesu oraz orzekania o zwrocie kosztów niezbędnych i celowych. Za przegrywającego uznaje się powoda, którego żądanie nie zostało uwzględnione, albo pozwanego, którego obrona okazała się nieskuteczna. Zasada odpowiedzialności za wynik procesu została dodatkowo podkreślona w art. 203 § 2 zdanie 2 k.p.c., który wyraźnie przyznaje pozwanemu zwrot kosztów procesu w razie cofnięcia pozwu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2011 r., II CZ 203/10, niepubl.). Regulacja z art. 203 § 2 i 3 k.p.c. nakazująca zwrot pozwanemu kosztów procesu w przypadku cofnięcia pozwu, jest konsekwencją założenia, że co do zasady cofnięcie pozwu jest równoznaczne z przegraniem sprawy (np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2011 r., II CZ 203/10, Lex nr 738399).

W ocenie Sądu Okręgowego cofnięcie pozwu może wyjątkowo nie obciążać powoda kosztami postępowania żądanymi przez pozwanego (art. 203 § 2 zd. drugie k.p.c.), jeżeli powód wykaże, że wystąpienie z powództwem było niezbędne do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony, z uwzględnieniem okoliczności istniejących w dacie wytoczenia pozwu. W ocenie Sądu Okręgowego z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia w przedmiotowej sytuacji. Poza sporem pozostaje fakt, iż cofnięcie pozwu było bowiem skutkiem zaspokojenia powodów w trakcie postępowania, jednak nie przez pozwanego, lecz przez osobę trzecią - Ubezpieczyciela pozwanego. W takim właśnie wypadku za najtrafniejsze jest odwołanie się do reguły słusznościowej, zamieszczonej w art. 102 k.p.c. Jak bowiem przyjął Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 16 lutego 2011 r., II CZ 203/10, przepis ten wyraża zasadę słuszności w orzekaniu o kosztach, stanowiąc wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Nie konkretyzuje on pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973 r., II CZ 210/73, niepubl.). Podstawę do jego zastosowania stanowią konkretne okoliczności danej sprawy, przekonujące o tym, że

w danym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne, niesprawiedliwe. Stanowią je zarówno fakty związane z samym procesem, jak i leżące poza nim, a dotyczące sytuacji życiowej, stanu majątkowego stron, które powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego. Zatem przepis art. 102 k.p.c. powinien być zastosowany wówczas, gdy w okolicznościach danej sprawy obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu przeciwnika byłoby rażąco niezgodne z zasadami słuszności.

Taka sytuacja zdaniem Sądu Okręgowego miała miejsce w niniejszym sporze. Wytoczenie powództwa w przedmiotowej sprawie było w pełni uzasadnione i usprawiedliwione dla obrony praw powodów. Powodowie pierwotnie zwrócili się do Ubezpieczyciela pozwanego o zapłatę odszkodowania, który jednak odmówił uznania odpowiedzialności co do zasady za zaistniałe zdarzenie. Okoliczność ta uzasadniała wytoczenie powództwa przeciwko pozwanej spółce, która również odmówiła uznania swojej odpowiedzialności wskazując, że stanowisko Ubezpieczyciela jest dla niej wiążące. Niemniej jednak w toku procesu pozwana spółka złożyła wniosek o wezwanie do udziału w sprawie Ubezpieczyciela pozwanej spółki. Konsekwencją powyższego było zawarcie ugody pozasądowej pomiędzy powodami a Ubezpieczycielem pozwane zainicjowane przez Ubezpieczyciela, co w konsekwencji doprowadziło do zaspokojenia powodów w toku procesu.

W tej sytuacji spełnienie świadczenia w toku procesu przez Ubezpieczyciela pozwanej spółki, który pierwotnie odmówił uznania swojej odpowiedzialności uzasadniało odwołanie się do reguły słusznościowej zamieszczonej w art. 102 k.p.c. i w konsekwencji nie obciążanie powodów kosztami zastępstwa procesowego jakie powstały po stronie pozwanej spółki. Odmienne potraktowanie zaistniałego stanu rzeczy doprowadziłoby do naruszenia zasady słuszności w orzekaniu o kosztach i jawiłoby się jako rażąco niesprawiedliwe. Powodowie bowiem zostali zaspokojeni w toku procesu pomimo, że pierwotnie przed procesem zarówno Ubezpieczyciel jak i pozwany odmówili spełnienia świadczenia.

Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w danej instancji (art. 108 § 1 kpc). W związku z tym, że pozwany przegrał sprawę w postępowaniu zażaleniowym, zgodnie z przepisem art. 98 kpc winien zwrócić stronie powodowej koszty procesu w postępowaniu zażaleniowym, na które składa się koszt zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym w wysokości 1200 zł ustalony na podstawie § 10 ust. 2 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

SSO Anna Górnik SSO Natalia Pawłowska-Grzelczak SSO Patrycja Baranowska

Sygn. akt VIII Gz 341/17

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...) (...) (...)